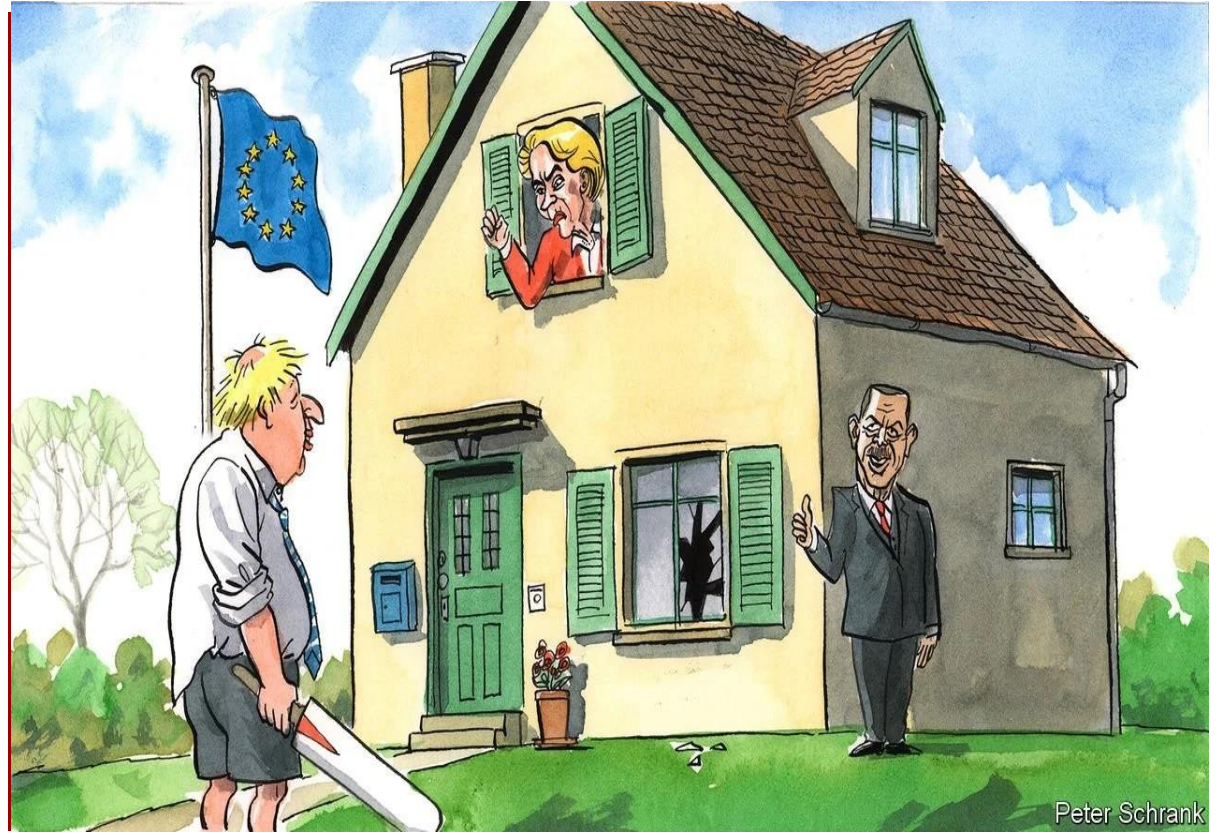

Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

CORONA-EKONOMİ BÜLTENİ

19 Mart / 2021

Bu rapor; Covid-19 virüsünün dünya ekonomilerinde yarattığı ekonomik krizi, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

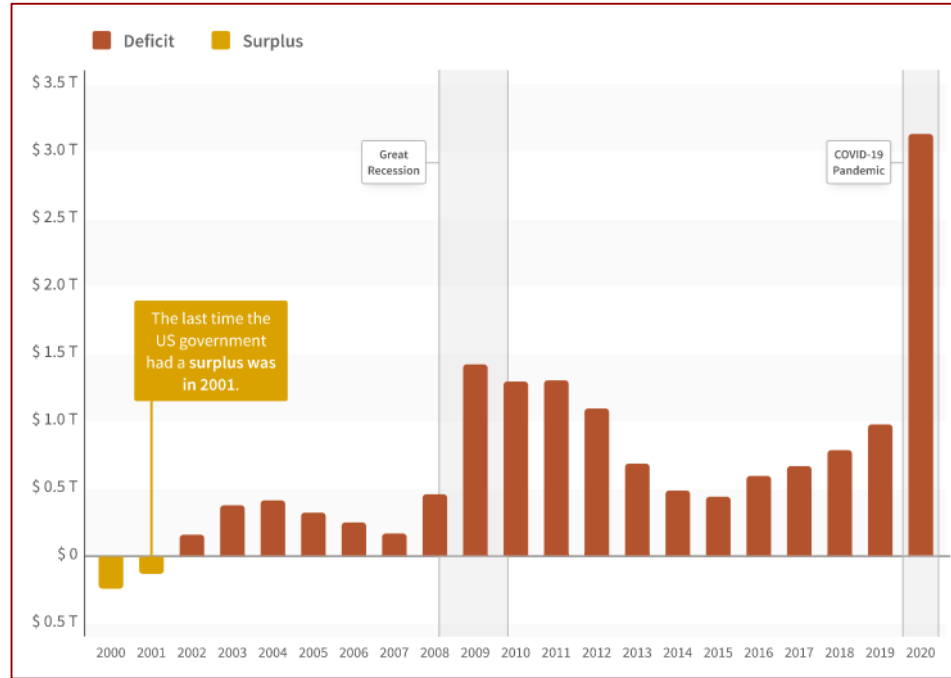

Şahin & Güvercin

- ❑ Bu hafta iki önemli merkez bankasının kararı para piyasasında belirleyici oldu.
- ❑ İlk olarak FED (ABD Merkez Bankası) toplantısını ele alacak olursak; son haftalarda ele aldığımız üzere ABD uzun vadeli tahvil getirilerinde yaşanan yükselişlerin yaşattığı kaygılar ile yapılan toplantıdan faizde değişiklik çıkmadı.
- ❑ Onun yerine büyüme, enflasyon ve işsizlik hedefleri belirlenmiş oldu. Biden'ın 1,9 Trilyonluk paketi ABD'de bizimki olan Şahin piyasasının tam tersine,
- ❑ Güvercin piyasasını yani parasal bollaşmayı ifade ediyordu, yapılmayan faiz artışı ise akıllara ileride enflasyonist bir baskı olması halinde bu krize nasıl bir çözüm bulabilecekleri sorusunu getirdi..

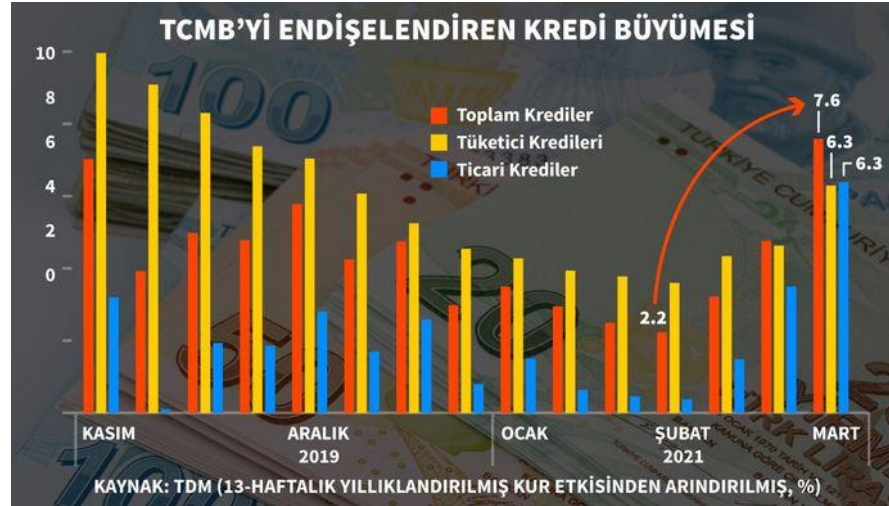
Şahin & Güvercin

- ❑ Tahvil getirilerinde 10 y %1,7 'lik artış belki bizim ülkemizdeki çift haneli rakamlara göre önemli görülmeyebilir;
- ❑ Ancak asıl olan bir gerçek varsa o da ABD'nin 2001 yılından bu yana artıya geçememiş bütçesi ve corona ile artan açığı

TCMB'nin Şahin Faiz Kararı

- ❑ Dün yapılan TCMB'nin Mart toplantısı, MB'nin bağımsızlığını savunanlara net bir cevap niteliğinde oldu.
- ❑ 200 bp lık bir artış, piyasada «önden yüklemeli» olarak tanımlandı.
- ❑ TCMB, faiz artışına gerekçe olarak; Salgın döneminde sağlanan yüksek kredi büyümesinin birikimli etkileriyle güçlü seyreden iç talebin yanı sıra ithalat fiyatlarındaki artışlar cari işlemler dengesini olumsuz etkilemeye devam etmektedir.
- ❑ Diğer taraftan, finansal koşullardaki sıkılaşmayla birlikte yavaşlayan kredi büyümesi **son dönemde bir miktar yükseliş eğilimi sergilemiştir.»** ifadesini kullandı.

Faiz Artışı Doğru Bir Karar mıydı?

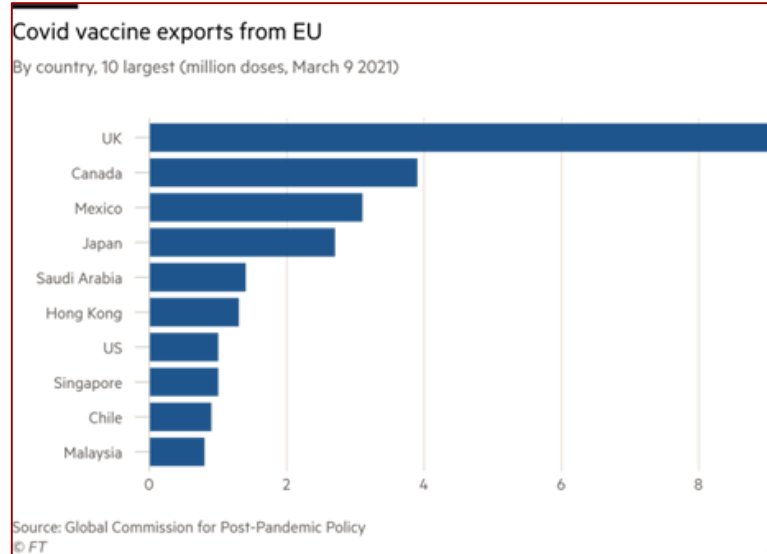
- ❑ Ekonomi teorisinden bakacak olursak; faiz, kuru belirlemek açısından kullanılmaz ancak Türkiye gibi dolarizasyonun yüksek olduğu bir ekonomide oluşturulan modellerde kur, enflasyonun üzerinde yüksek etkisi olan bir değişkendir.
- ❑ Zaten yaşadığımız süreç de bunun böyle olduğunu, politika faizinin düşürüldüğü dönemlerde, kurda artışın yaşandığını ya da şimdi olduğu üzere arttırıldığı dönemlerde kura pozitif anlamda yansıdığını gördük.
- ❑ Ancak enflasyonu önlemede tek çare mi ya da uzun vadeli bir etkisi var mıdır? İşte bu nokta asıl tartışılması gereken konudur.
- ❑ Zira ülkemizde hem talep, hem de arz yani maliyet yönlü bir enflasyon hakim..
- ❑ Ayrıca kur dengesinin sağlanmasında bir de iç ve dış politik gelişmeler var ki bu da ekonomi yönetiminin ne denli zor ve karmaşık bir iş olduğunun göstergesi..
- ❑ Sorumuza gelecek olursa, açıklanan ekonomik reform paketinin ardından piyasaların beklentisine paralel alınmış olan faiz kararı kısa vadede doğru, ancak kesinlikle ek önlemler ile tamamlanması gereken bir harekettir.

Analistler Ne Dedi?

- ❑ Deutsche Bank ekonomistleri TCMB Mart toplantısından çıkan 200 baz puanlık faiz artışının, dış koşullar ve enflasyonist baskı tarafından olumsuz bir gelişme olmadığı sürece son faiz artışı olduğunu belirtti.
- ❑ Ekonomistler yıl sonuna doğru Türkiye'de enflasyonun yüzde 11,5 seviyesine doğru gevşeyeceğini öngörürken,
- ❑ Baz senaryolarında TCMB'nin yılın ilk yarısının sonuna kadar bu duruşu koruyacağı yer aldı.
- ❑ Kurum, bu dönemden sonra TCMB'den toplamda 400 baz puan faiz indirimiyle yıl sonunda politika faizinin yüzde 15'e çekileceğini öngördü.
- ❑ Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın son faiz artışının ortodoks yaklaşımı pekiştirdiğini ifade etti

Aşı Pasaportu ve İhracatı

- ❑ Avrupa Komisyonu'nun açıkladığı aşı pasaportu uygulaması turizmde belli ülkelere toparlanma şansı tanıyor.
- ❑ Rus ve Çin aşıları ülkelerin kendi inisiyatifine bırakılırken, AB'nin genel aşı pasaportunda sadece EMA onaylı aşılar kabul edilecek.
- ❑ AB başkanı Von Der Leyen, AB'ye daha fazla doz gelmemesi durumunda İngiltere gibi aşı üretiminin yapıldığı ülkelere aşı ihracatının durdurulabileceğini belirtti.
- ❑ İhracatta son durum:

AB'nin Korkulu Rüyası İngiltere'nin Türkiye İlişkisi

- ❑ Brexit yürürlüğe girdiğinden bu yana gerek AB tarafında gerekse de AB yanlısı İngiliz basınında bir çeşit Türkiye korkusu oluştu.
- ❑ Dış İngiliz ve Amerikan basınında sıklıkla Türkiye ile yapılan serbest ticaret anlaşmasını acımasızca eleştiren hatta İngiltere'yi demokratik bulmadıkları Türkiye ile ilişkileri nedeni ile demokrasiden uzaklaşmakla suçlayan yazıları bile görmüş olduk.
- ❑ Bu hafta The Economist- Charlemagne'de çıkan bir yazıda ise yine (kapak fotoğrafımız bu makaleden alıntıdır) bu konuyu enteresan bir şekilde ele almış.
- ❑ Yazının başlığı «İngilizler nasıl yeni Türkler Oldu» (How the British became new Turks) devamındaki alt başlık ise çok daha ilginç «Avrupa'ya her fırsatta sözlü saldırıda bulunan ya da darbe vuran yeni bir büyük komşu» (A big neighbour that bashes Europe at every opportunity)
- ❑ Yazının devamında AB üyesi olmayan İsviçre ile Türkiye kıyaslanıyor ve Türkiye'nin NATO üyeliği nedeni ile İngiltere için daha önemli bir askeri ve siyasi partner olacağı ifade ediliyor.

AB'nin Korkulu Rüyası İngiltere'nin Türkiye İlişkisi

- ❑ Elbette ki cumhurbaşkanımızın adı geçiyor ve kullanılan ifade ; «Avrupa ile her fırsatta mücadele eden, bir diğer ifade de ise Osmanlı lideri...
- ❑ Bu korkuların ve Türkiye'ye yönelik yapılan eleştirilerin temeline inerse, bülteni bitiremeyiz ancak sadece İngiltere açısından bakacak olursak tek bir yorum bile bu korkuların temelini anlatmaya yetecektir.
- ❑ Boris Johnson hükümetinin, Brexit sonrası AB kısıtlamalarından azat olmuş bir İngiltere'nin daha bağımsız bir dış politika takip edebileceği anlatısını sürekli tedavülde tuttuğu bir konjunktürde, *
- ❑ Avrupa'ya, bütün bir Doğu Akdeniz bölgesine ve Ortadoğu'ya yakınlığıyla sahip olduğu jeostratejik önemden dolayı Türkiye, İngiltere tarafından çok daha ciddi bir düzeyde “uygun müttefik” olarak görülecektir.*

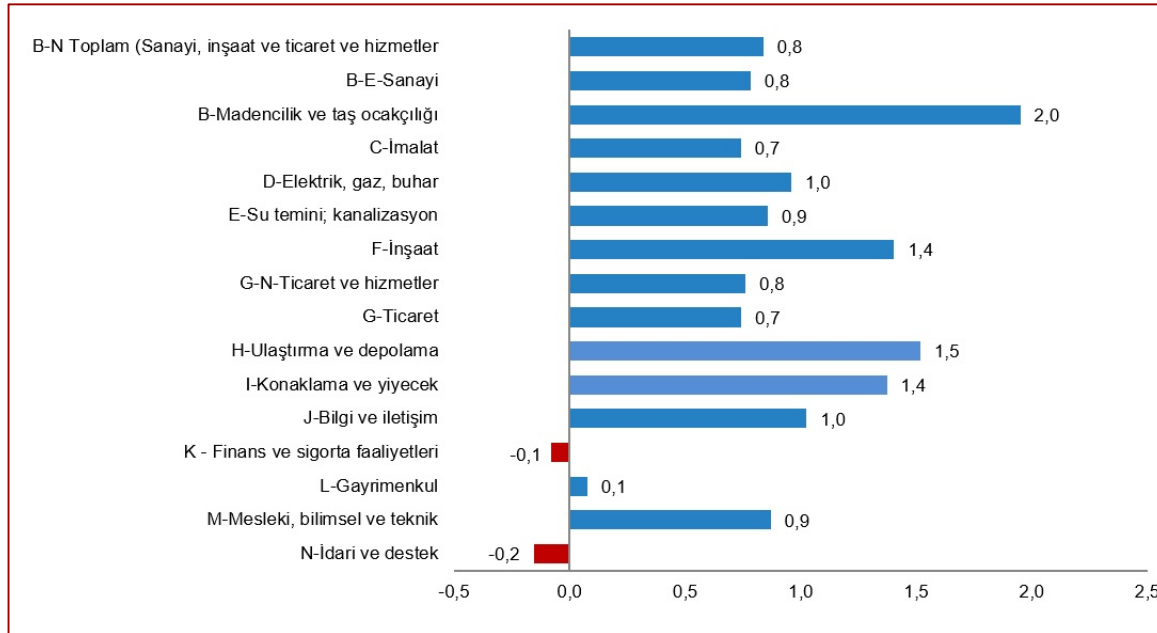
Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi, Şubat 2021

- ❑ Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi Şubat'ta aylık bazda yüzde 2.61 artarken, yıllık bazda yüzde 21.32'ye yükselerek **19 ayın zirvesini gördü**.
- ❑ Sektörlerde bir önceki aya göre değişim; balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde %2,47, ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %2,55, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %2,62 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre değişim; tek yıllık bitkisel ürünlerde %0,16 azalış, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde %2,75 ve çok yıllık bitkisel ürünlerde %7,37 artış gerçekleşti.

Ücretli Çalışan İstatistikleri, Ocak 2021

- ❑ Sanayi, inşaat ve ticaret-hizmet sektörleri toplamında ücretli çalışan sayısı 2021 Ocak ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %5,2 arttı.
- ❑ Ücretli çalışan sayısı bir önceki yılın aynı ayında 11 milyon 969 bin 591 kişi iken, 2021 yılı Ocak ayında 12 milyon 589 bin 820 kişi oldu.
- ❑ Ücretli çalışanların alt detaylarına bakıldığında; 2021 yılı Ocak ayında ücretli çalışan sayısı yıllık olarak sanayi sektöründe %8,4, inşaat sektöründe %22,1 ve ticaret-hizmet sektöründe %0,5 arttı.

Dış Ticaret Endeksleri, Ocak 2021

- ❑ İhracat birim değer endeksi geçen ocak ayında yıllık bazda yüzde 3,8, ithalat birim değer endeksi yüzde 3,9 arttı. Yine aynı dönemde miktar endekslerinde ise ihracatta yüzde 1,4 gerileme, ithalatta ise yüzde 3,9 artış yaşandı.
- ❑ İhracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksine bölünmesiyle hesaplanan ve 2020 yılı Ocak ayında 97,5 olarak elde edilmiş olan dış ticaret haddi, 2021 yılı Ocak ayında aynı kaldı.

Dış Ticaret Hadleri, Ocak 2021 [2015=100]

